

A tanárképzés szervezeti problémáit nagyon távolról ismerem, és ezért nem vállalkozom arra, hogy ehhez hozzászóljak. A nagyon érdekes anyag azonban olyan elméleti, elvi kérdéseket is feltesz, amelyekhez szeretnék egy-két gondolatot hozzáfűzni. Teszem ezt annak a sok tapasztalatnak az alapján, amelyet a pedagógusok továbbképzésében szereztünk, hiszen Intézetünk működési területén egyre nagyobb számban találkozok olyan nevelőkkel, akiknek munkája — legalábbis bizonyos mértékig — tükrözi a tanárképzés pedagógiai, pszichológiai és szakmódszertani szintjét.

Őszintén szólva csodálkoztam azon, hogy a pedagógia és metodika viszonya még ennyire vitatott. A pedagógus továbbképzésben 7—8 éve nagyon határozottan azt valljuk, hogy a módszertan „a tantárgy pedagógia”, amely tartalmazza a tantárgy oktatásának, és a tantárgyon keresztül történő nevelésnek részletes leírását és magyarázatát. Szerintünk ez a helyes elvi alap — örömmel olvastam, hogy NAGY Sándor elvtárs is ezt az álláspontot véli a legelfogadhatóbbnak — és ezen az alapon oldható csak meg a metodika tanítása. Ellenkező esetben a módszertan praktikus receptek gyűjteményévé egyszerűsödik.

Időnként aggasztó, hogy különböző tárgyak metodikusai ugyanazon kérdésben milyen ellenkező módon foglalnak állást — ilyesféle jelenség Intézetünkben is előfordul sajnos — főként azért, mert nem elég erős a didaktika és neveléstan befolyása a módszertanokra.

Ezt a befolyást a tanárképzésben — megítélésem szerint — csak az biztosíthatná, ha a metodikusok a pedagógia tanszék hatáskörében dolgoznának.

A pedagógus-továbbképzésben sok gondot okoz az egyes tantárgyak tanítása eszmei színvonalának emelése. Ennek érdekében a szaktanszékek igen sok úgynevezett „tantárgy-ideológiai” anyagot dolgoznak ki, amely a tanárképzés egyes részeit mélyíti el világnézeti-filozófiai szempontból. Jó volna, ha a tanárképzés is törekedne ilyen jellegű ismeretek nyújtására, hiszen ha ez mindig a továbbképzésre hárul, akkor a továbbképzés nem tudja a maga munkáját fejleszteni; a fiatal tanárok is ugyanolyan típusú segítségre szorulnak, mint az idősebbek.

Ennek megoldása biztosan nagyobb koordinációt igényelne a marxizmus—leninizmus oktatása, valamint a pedagógia és módszertan oktatása között; mint ahogy ilyen koordinációra törekszünk a továbbképzés területén is. A marxizmus—leninizmus egyes ágazatainak önálló tanításáról természetesen semmiképpen nem mondunk le, de az arányokban lehetne differenciálni az egyes szakok között. Nem kétséges, hogy a földrajz vagy történelem-szakosnak nagyobb szüksége van a politikai gazdaságtanra, mint a biológusnak, tehát mélyebben kell tanulmányoznia.

Végül az ifjúsági szervezetek nevelőmunkájával kapcsolatos kollégium problémájára szeretnék egy megjegyzést tenni, mert nem is egészen értem, hogy mi a vitás kérdés. Az semmiképpen nem vitatható, hogy ez a pedagógiának viszonylag önálló, sajátos területe, amely önállóság és sajátosság abból fakad, hogy a pedagógiai és mozgalmi szempontok együttesen jelentkeznek. De ez a sajátosság és önállóság tartalmában nem lehet más, mint a szocialista pedagógia általános tételeinek alkalmazása — hiszen ha ezt kétségbe vonjuk, akkor ahhoz a konklúzióhoz jutunk, hogy nem egy szocialista pedagógia van, hanem kettő . . .